

Αριθμός 107

Ο ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΝΟΜΟΣ 130(Ι) ΤΟΥ 2021)

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 03/2022

ΠΕΡΙ ΘΕΣΠΙΣΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΔΕΚΑΕΤΟΥΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ), ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχουν τα άρθρα 9(1) και 73 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021, εκδίδει την ακόλουθη Ρυθμιστική Απόφαση, αναφορικά με τη θέσπιση βασικών αρχών για τη διαμόρφωση του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς.

Η παρούσα Ρυθμιστική Απόφαση θα αναφέρεται ως «περί Θέσπισης Βασικών Αρχών για τη Διαμόρφωση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς».

Η Ανώτερη Διοίκηση της ΡΑΕΚ αφού έλαβε, μεταξύ άλλων, δεόντως υπόψη:

- Τις πρόνοιες του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021 (Ν. 130(Ι)/2021), και των δυνάμει αυτού εκδοθέντων Κανονισμών, και ειδικότερα του άρθρου 73 που αφορά στην ανάπτυξη Συστήματος Μεταφοράς και δη στην ετοιμασία Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς καθώς και στην εξουσία λήψης αποφάσεων για επενδύσεις.
- Τις πρόνοιες του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουνίου 2019 σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας,
- Τις πρόνοιες της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουνίου 2019 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ.

Η Ανώτερη Διοίκηση της ΡΑΕΚ έλαβε επίσης υπόψη:

- το προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης που εκδόθηκε από τη ΡΑΕΚ σχετικά με το υπό αναφορά θέμα, το οποίο δημοσιεύθηκε στις 23 Δεκεμβρίου 2021 στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, στην ιστοσελίδα της ΡΑΕΚ και σε μέσα μαζικής ενημέρωσης οπότε και τέθηκε σε διαβούλευση και κλήθηκαν οι κάτοχοι αδειών, οι συμμετέχοντες στην αγορά, οι αιτητές αδειών ή άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να υποβάλουν σχόλια, ενστάσεις ή/και παραστάσεις εντός τριάντα (30) από την ημερομηνία της δημοσίευσης (ήτοι μέχρι τις 22 Ιανουαρίου 2022),
- Τα σχόλια, ενστάσεις ή/και παραστάσεις που υποβλήθηκαν από ενδιαφερόμενους επί του προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης, όπου η ΡΑΕΚ στα πλαίσια πλήρους διαφάνειας με σχετική της Ανακοίνωση, ημερομηνίας 27 Ιανουαρίου 2022, ανάρτησε στην ιστοσελίδα της Γενικό Πίνακα στον οποίο καταγράφηκαν τα συγκεντρωτικά σχόλια, ενστάσεις ή/και παραστάσεις που λήφθηκαν, και
- Την ανάλυση των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης, όπου η ΡΑΕΚ στο πλαίσιο πλήρους διαφάνειας, με σχετική της Ανακοίνωση, ημερομηνίας 2 Μαρτίου 2022, ανάρτησε στην ιστοσελίδα της Γενικό Πίνακα στον οποίο καταγράφηκαν οι θέσεις της ΡΑΕΚ επί όλων των υπό αναφορά συγκεντρωτικών σχολίων, ενστάσεων ή/και παραστάσεων που λήφθηκαν κατά τη διαβούλευση.

Η Ανώτερη Διοίκηση της ΡΑΕΚ διαπίστωσε:

- Την αναγκαιότητα κατάργησης της Ρυθμιστικής Απόφασης Αρ. 03/2020 (Κ.Δ.Π. 165/2020) «περί Θέσπισης Βασικών Αρχών για τη Διαμόρφωση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς», λόγω σημαντικών και εκτεταμένων αλλαγών στις πρόνοιες του Ν. 130(Ι)/2021 σχετικά με τη διαδικασία ετοιμασίας, διαβούλευσης και έγκρισης όσο και του περιεχομένου του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς,
- Την αναγκαιότητα για συνεχή ενημέρωση όλων των κατόχων αδειών, αιτητών αδειών και οποιωνδήποτε άλλων ενδιαφερομένων προσώπων, στα πλαίσια πλήρους διαφάνειας ενόψει και της επικείμενης λειτουργίας της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο, και
- Την αναγκαιότητα για ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών που θα επιτρέψουν την αυξημένη διείσδυση των ΑΠΕ-Η στο ηλεκτρικό σύστημα της Κύπρου, η οποία θα πρέπει να αποτελεί βασική παράμετρο για τη διαμόρφωση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς.

Η Ανώτερη Διοίκηση της ΡΑΕΚ εκτιμώντας:

- Την τεχνολογική ανάπτυξη, τον μετασχηματισμό των αγορών ηλεκτρισμού και τα χαρακτηριστικά των ενεργειακών προϊόντων που τοποθετούν τις τεχνολογίες Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας – Ηλεκτρισμού (ΑΠΕ-Η) στο επίκεντρο των εξελίξεων για την αποτελεσματικότερη επίτευξη των στόχων του 2030,
- Την αναμενόμενη ραγδαία ανάπτυξη των ΑΠΕ-Η, ενόψει της λειτουργίας της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού και των δεσμευτικών στόχων της Κυπριακής Δημοκρατίας για παραγωγή ΑΠΕ-Η,
- Την εκ του νόμου υποχρέωση του ΔΣΜΚ να ετοιμάζει και να υποβάλλει στη ΡΑΕΚ έγκαιρα για έγκριση το εκάστοτε προτεινόμενο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς,
- Το γεγονός ότι το Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς αποτελεί σημαντική πληροφόρηση των εν δυνάμει επενδυτών στον τομέα της αγοράς ηλεκτρισμού,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ

1. Την κατάργηση της Ρυθμιστικής Απόφασης Αρ. 03/2020 (Κ.Δ.Π. 165/2020) «περί Θέσπισης Βασικών Αρχών για τη Διαμόρφωση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς».
2. Να καλέσει τον ΔΣΜΚ, στο πλαίσιο ετοιμασίας έκαστου Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς να περιλαμβάνει, πέραν των όσων προβλέπονται από τον Ν. 130(Ι)/2021, και οποιωνδήποτε άλλων χρήσιμων στοιχείων που κρίνει ο ΔΣΜΚ σκόπιμα, όπως επίσης και τα ακόλουθα στοιχεία:

- Τις σημαντικότερες υποδομές μεταφοράς που πρέπει να κατασκευαστούν ή να αναβαθμιστούν κατά τα επόμενα δέκα (10) έτη, συμπεριλαμβανομένων και των απαραίτητων υποδομών για τη διείσδυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας – Ηλεκτρισμού (ΑΠΕ-Η) και συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρισμού. Οι εν λόγω υποδομές, κατηγοριοποιούνται ως εξής:
 - Έργα ενίσχυσης του Συστήματος Μεταφοράς τα οποία ορίζονται ως το σύνολο των ενισχύσεων/αναβαθμίσεων που πραγματοποιούνται στο Σύστημα Μεταφοράς λόγω της σύνδεσης νέων χρηστών ή την τροποποίηση υφιστάμενων συνδέσεων και τα οποία αυξάνουν τη τροφοδοτική δυνατότητα του Συστήματος Μεταφοράς, εξυπηρετώντας και άλλους χρήστες.
 - Έργα επέκτασης του Συστήματος Μεταφοράς για τη σύνδεση χρηστών συστήματος τα οποία ορίζονται ως το σύνολο των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, που απαιτούνται για τη σύνδεση από το όριο των εγκαταστάσεων του χρήστη μέχρι το Σύστημα Μεταφοράς (ανάλογα με το επίπεδο τάσης της σύνδεσης) εξυπηρετώντας τουλάχιστον κατά το χρόνο της σύνδεσης, μόνο τον συνδεόμενο χρήστη.

Η διάκριση σε έργα ενίσχυσης και επέκτασης αποσκοπεί στον διαχωρισμό των έργων που κρίνονται αναγκαία για τη βελτίωση της λειτουργίας του Συστήματος Μεταφοράς (έργα ενίσχυσης) και των έργων που απαιτούνται για τη σύνδεση χρηστών συστήματος (Παραγωγών, Πελατών Υψηλής Τάσης). Νοείται ότι, όταν τα έργα αυτά ήτοι έργα ενίσχυσης και έργα επέκτασης τεθούν σε λειτουργία, το Σύστημα Μεταφοράς θα αποτελεί ένα ενιαίο σύνολο που καλείται να εξυπηρετεί όλους τους χρήστες συστήματος και ως εκ τούτου αποτελεί κρίσιμη υποδομή που εκ της φύσεως της έχει μία μοναδικότητα στη λειτουργία της και ως τέτοια θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τα επόμενα στάδια προγραμματισμού της ανάπτυξής της.

- Τεχνοοικονομική ανάλυση σκοπιμότητας για κάθε νέο έργο μεταφοράς που πρόκειται να συμπεριληφθεί στο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς, η οποία να λαμβάνει υπόψη τα εξής μη εξαντλητικά σημεία:
 - Εντοπισμός αναγκών του συστήματος μέσω εκπόνησης σειράς μελλοντικών σεναρίων και σύγκρισης με το βασικό σενάριο. Το βασικό σενάριο αντιπροσωπεύει την κανονική ανάπτυξη του συστήματος στο οποίο εμπερικλείονται έργα για τα οποία υπάρχει μεγάλη πιθανότητα υλοποίησής τους. Τα μελλοντικά σενάρια θα βασίζονται σε διαφορετικές προβλέψεις παραγωγής και ζήτησης οι οποίες μπορούν να λαμβάνουν, μεταξύ άλλων, υπόψη:
 - ο τις καιρικές συνθήκες (περίοδοι μεγάλης παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ-Η, περίοδοι αιχμής, κ.α.),
 - ο την αυξημένη διείσδυση των ΑΠΕ-Η, λαμβάνοντας υπόψη και τους εκάστοτε εθνικούς στόχους,
 - ο τη διαθεσιμότητα νέων και υφιστάμενων συμβατικών μονάδων στο σύστημα,
 - ο τη διείσδυση καινοτόμων/προχωρημένων τεχνολογιών/μεθόδων στο σύστημα (απόκριση ζήτησης, αποθήκευση ενέργειας, ενεργειακή απόδοση κ.α.),
 - ο τον εξηλεκτρισμό των τομέων των μεταφορών και θέρμανσης.
 - Για κάθε προκύπτουσα ανάγκη, εντοπίζονται προτεινόμενα έργα υπό εξέταση τα οποία αποσκοπούν στην αντιμετώπισή της.

- Αξιολόγηση και σύγκριση των κατασκευαστικών και λειτουργικών χαρακτηριστικών των υπό μελέτη έργων, λαμβάνοντας υπόψη ποσοτικοποιημένα κριτήρια για τη συμπερίληψή τους στο προτεινόμενο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς. Τα ποσοτικοποιημένα κριτήρια περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα εξής μη εξαντλητικά πιο κάτω στοιχεία:
 - ο Κόστος υλοποίησης έργου
 - ο Χρόνος υλοποίησης του έργου (ωρίμανση)
 - ο Οφέλη από την υλοποίηση του έργου:
 - > Ασφάλεια και αξιοπιστία συστήματος (Επάρκεια, Ευελιξία, Ευστάθεια)
 - > Κοινωνικά οφέλη
 - > Περιβαλλοντικά οφέλη
 - > Μείωση εκπομπών των θερμοκηπιακών αερίων
 - > Αύξηση δυνατότητας ενσωμάτωσης περισσότερων ΑΠΕ-Η.
 - > Μείωση απωλειών συστήματος.
 - Η επιλογή του προς υλοποίηση έργου προκύπτει με βάση τα ποσοτικοποιημένα κριτήρια ώστε να διασφαλίζεται η βέλτιστη δυνατή λύση στα πλαίσια της μέγιστης αποτελεσματικότητας χρήσης των πόρων.
 - Αντίστοιχες συνολικές εκτιμώμενες χρηματικές ροές όλων των έργων μεταφοράς. Επισημαίνεται ότι ο επιμερισμός ανάκτησης δαπανών έργων δεν εμπίπτει στον σκοπό ετοιμασίας του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς.
 - Αναλυτικά χρονοδιαγράμματα υλοποίησης των έργων μεταφοράς, λαμβάνοντας μεταξύ άλλων υπόψη «εύλογο» χρονικό διάστημα για την έκδοση των απαιτούμενων αδειών και την ολοκλήρωση των απαλλοτριώσεων / εγκρίσεων.
 - Τυχόν περιβαλλοντικούς ή/και άλλους περιορισμούς κατά την προσομοίωση ροών φορτίου.
3. Να καλέσει τον ΔΣΜΚ όπως προβαίνει σε δημόσια διαβούλευση του προτεινόμενου Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς για υποβολή σχολίων από οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο πρόσωπο και τα αποτελέσματά της δημόσιας διαβούλευσης μαζί με τα σχόλια του ΔΣΜΚ, τα καταθέτει στη ΡΑΕΚ όπου στη συνέχεια η ΡΑΕΚ τα δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της. Μαζί με τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης, ο ΔΣΜΚ υποβάλλει επίσης στη ΡΑΕΚ για έγκριση το προτεινόμενο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς, αφού επεξεργαστεί τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης.
 4. Ο ΔΣΜΚ, μετά την ολοκλήρωση της δημόσιας διαβούλευσης και προτού καταθέσει το τελικό προτεινόμενο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς στη ΡΑΕΚ για έγκριση, δύναται να εξειδικεύει το προτεινόμενο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς με πρόσθετα παραρτήματα που δυνατόν να περιλαμβάνουν λεπτομερέστερα τεχνικά στοιχεία (μονογραμμικά διαγράμματα, ροές φορτίου, κ.α).
 5. Η παρούσα Ρυθμιστική Απόφαση τίθεται σε εφαρμογή από την ημέρα δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Λευκωσία, 11 Μαρτίου 2022.